

Forslag til ny emballasjeforordning i EU

Vi viser til Miljødirektoratets høring om forslag til ny emballasjeforordning i EU (PPWR). Nedenfor følger NHO Mat og Drikkes innspill til forslaget. Vi viser for øvrig til innspillene fra Bryggeri- og drikkevareforeningen, Emballasjeforeningen og Grønt Punkt Norge.

Et felles europeisk regelverk er vesentlig

Emballasjesektoren er preget av stor internasjonal konkurranse med stor vareflyt over landegrensene både av emballasje og emballerte produkter. NHO Mat og Drikke vil derfor understreke viktigheten av felles regelverk og etterlevelse i EU/EØS. Samtidig er det viktig at regelverket gir tilstrekkelig fleksibilitet, slik at det ikke undergraver nasjonale tilpasninger som bidrar til økt miljønytte, eksempelvis knyttet til krav om ombruksløsninger og panteordninger som er nærmere omtalt nedenfor.

Økomodulering

NHO Mat og Drikke har støttet økomodulering som et sentralt tiltak for å lette utsortering og gjenvinning av emballasje. Det er vesentlig at det er felles og gjennomsliktig europeisk kriteriesett for økomodulering som sikrer likhet mellom og innad i landene, slik at økomodulering ikke fører til uønskede konkurransemessige tilpasninger.

Slik systemet er utformet i Norge i dag, så skal vederlaget dekke kostnadene ved innsamling og gjenvinning av emballasje. Økomodulering med dette utgangspunktet vil ha som formål å gjøre det billigere å sette emballasje som er lettere å utsortere og gjenvinne på markedet. At emballasjeprodusenter og -brukere innretter utforming og materialvalg også ut ifra hensyn til utsortering og gjenvinning, er viktig for møte nye gjenvinningsmål.

I PPWR foreslås det at andel gjenvunnet materiale i emballasjen skal vektas i økomodulering. Vi mener det er gode grunner til å fortsatt knytte insentivet til design for gjenvinning til økomodulering. Det finnes andre virkemidler for å øke bruken av gjenvunnet materiale i emballasjen.

Monitorering av emballasje satt på markedet

I tidligere innspill til Miljødirektoratet, bl.a. i tilknytning gjennomgangen av produsentansvarsordningene, er det pekt på behovet for et register for å sikre god oversikt over emballasje satt på det norske markedet, unngå gratispassasjerer og sikre likeverdig konkurranse mellom returselskapene. Det er derfor bra at det i PPWR stilles krav til å overse etterfølgelsen av regelverket. Vi støtter Grønt Punkts påpekning om at det bør tydeliggjøres i PPWR at de nasjonale registrene skal ettergå at mengdene er korrekte og ha nødvendig mandat til sanksjoner.

Ombruk og refill

Økt bruk av emballasje som kan ombrukes kan gi økt miljønytte. Miljønytte har imidlertid mange dimensjoner, og i flere tilfeller vil bruk av engangsemballasje med høy resirkuleringsgrad samlet sett gi større nytte. Regelverket må dermed være tilstrekkelig fleksibelt, slik at ikke rigide målsetninger om økt ombruk på bekostning av engangsemballasje gir negativ miljønytte. Matsvinn kan eksempelvis være et område hvor slike problemstillinger raskt kan oppstå. Samlet miljønytte må være det overordnede målet og ikke krav til ombruk i seg selv.

Merkesystem

Merkesystemet som er implementert i de nordiske landene har på kort tid vist seg hensiktsmessig. Den nordiske løsningen bør anbefales som et felles system i Europa.

Pant- og retursystemer

Det er positivt at det i PPWR foreslås at alle EUs medlemsland skal innføre pant- og retursystemer, slik vi allerede har i Norge og Norden.

Vi er spesielt opptatt av at krav om ombruk ikke påvirker den svært vellykkede panteordningen i Norge. For pantestystemer som i dag allerede har høye innsamlingstall og som resirkulerer alt innsamlet materiale vil en obligatorisk gjenbrukskvote for tradisjonelt ombruk av flasker medføre en meget stor omlegging i alle ledd av verdikjeden: Produksjon, distribusjon, handelsledd – og ikke minst vil en slik omlegging utfordre materialstrømmene i resirkuleringsindustrien. I norsk sammenheng risikerer vi altså at vårt etablerte system for innsamling og resirkulering av emballasje undergraves og bedriftene i hele verdikjeden påføres store investeringer – for negativ miljøeffekt. Vi mener derfor at det må gis rom for nasjonale tilpasninger og nasjonale løsninger innenfor forslaget til ny emballasjeforordning, slik at konsekvensene ikke blir negative for allerede velfungerende markeder.

Ifølge forslaget kan et medlemsland fritas fra å etablere et pant- og retursystem hvis det allerede samler inn minst 90 % av emballasjen. Med samme argumentasjon bør de etablerte og velfungerende pant- og retursystemene som de vi har i Norden, og som allerede samler inn 90 % eller mer, kunne fritas fra de foreslåtte målene for ombruk. Det er behov for et grundigere faglig grunnlag for å belyse gevinsten ved ombruk versus resirkulering, og som dokumenterer at miljøgevinsten er proporsjonal i forhold til kostnaden ved en omlegging.

Med vennlig hilsen
NHO Mat og Drikke

Terje Sletnes
direktør for analyse og politikk